N:o 15. | Redaktör och utgifvare: **FRANS J. HUSS.** Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6,) 1 tr. upp öfv. gård. | Stockholm den 1 Oktober 1891. | Pris: Helt år 5 kr., Lösn:r 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden (15 öre utl.). | Årg. 11.

Francesco d'Andrade.

Det händer ej ofta att publik och kritik komma så väl öfver ens i bedömande af en hos oss gästande utländsk tonkonstnär, som fallet varit med Francesco d'Andrade efter hans första uppträdande såsom Don Juan på vår k. operascen. Vanligen intager åtminstone kritiken till att börja med en reserverad hållning, helst om första gästbesöket föregåtts, hvilket oftast är fallet, af en lofprisande reklam. I detta fall har man erfarit, att misstron till denna kunnat alstra ett underskattande af konstnärens värde och en oberättigad opposition i afsigt att korrigera vår kända svaghet för allt utländskt.

Hvad Francesco d'Andrade beträffar har han ej långt på förhand rekommenderats af någon sådan braskande reklam. Han kom till oss, förut här alldeles obekant, men eröfrade oss med ens. Visserligen hade han, hvilket väl ock här uppe i norden kan behöfvas, en bro schyr i fickan med omdömen om hans föregående uppträdande flerstädes i Tyskland, Holland etc., och denna innebärande idel loford, men för vår del hade vi redan bildat vårt omdöme om den portugisiske konstnären efter stränga konstdomare i tyska musiktidningar, hvilka ej gerna slösa oberättigade loford på främlingar.

Till hans besök här lärer, efter hvad vi sport, den bekante konstvännen Theodor Blanch ha gifvit anledning under ett nyligen gjordt besök i Berlin. Då herr Blanch föreslog sångaren att resa till Stockholm och gästa vid dess opera, mötte han ett bestämdt afslag. En så fasligt lång resa som till höga norden kunde konstnären ej underkasta sig; men då han till sin förvåning upplystes om att det endast gälde en resa på mindre ä. fyrtio timmar, ändrade han åsigt och underhandlingar började inledas med dir. Nordqvist. Från midten af oktober var emellertid herr d'Andrade engagerad på annat håll, och resan måste sålunda företagas genast, ehuru tiden ej syntes vara den lämpligaste, alldenstund fru Arnoldsons gästspel inträffade straxt förut och samtidigt, hvarigenom utsigten till den 'främmande, obekante konstnärens framgång kunde anses mindre säker och det ekonomiska resultatet för k. operan tvifvelaktigt. Dessa farhågor synes, efter hvad nu visat sig, ogrundade.

Francesco d'Andrade.

Don Juan-d'Andrade har lagt Sverige till sina andra eröfringar och kan inregistrera det på katalogen, katalogen öfver sina storartade sceniska framgångar, och af hvilka den ofvannämnda broschyren utgör en del. Herr d'Andrade har nämligen ett half hundratal sångpartier på sin meritlista, men de roler som boken upptager, utgöra endast, utom Don Juan, Figaro i »Barberaren», ur Verdi-operor Rigoletto, grefve Luna och Renato (Maskeradbalen), Tell i Rossinis opera och Nelusco i »Afrikanskan». I London har han äfven låtit höra sig som Wagnersångare, då han der sjungit Telramund och Wolfram. Till bevis på höjden af hans bariton (F—b) kan man äfven anföra, att han i Moskva sjungit Fra Diavolos parti för att vid ett tenormankemang göra operans uppförande möjligt. Men hvad som hos den portugisiske konstnären är det mest fängslande, det är ej röstens storhet utan dess mästerliga behandling, röjande sig i recitativet liksom i arian genom förträfflig intonation och musikalisk, uttrycksfull deklamation samt konstnärligt utbildad strupfärdighet. Hans berömda utförande af »champagne-arian» i »Don Juan» är ett lysande exempel på hans högt stående sångkonst, då, med det svindlande tempo hvari denna utföres, så väl musiken som texten framstår med en tydlighet som lemnar intet öfrigt att önska. Då med dessa sångarens egenskaper såsom sådan förena sig det mest fördelaktiga utseende, vacker figur, eldig och talande blick, sydländsk liflighet och ett så noggrant studium af och inträngande i den rol, det gäl-

ler för honom att utföra, så att aktionen ända in uti det stumma spelet af miner och åtbörder träffar det rätta och idealiserar framställningen, så kan man lätt förklara hr d'Andrades makt att oemotståndligt fängsla sin publik. Intressant nog är att jemföra honom såsom scenisk konstnär med den konstnärinna, som han här efterträdde i publikens gunst. De lemna oss, dessa båda, ett dubbelt vittnesbörd om att den lyriska konstnärens bästa egenskaper icke äro att finna i storartade sångresurser, utan i den behagliga, helgjutna, sanna och intelligenta framställningen i första rummet. Vi afstå här ifrån att följa herr d'Andrades Don Juan i den skiftesrika och märkliga framställning af den mönsterbild han skapat af denna rol. Våra l sare ha också redan hunnit både sjelfva bevittna och höra vittnesbörd derom från alla håll i dagspressen. Vi torde också längre fram, då vi få tillfälle att ytterligare göra bekantskap med herr d'Andrades talang, komma att fästa uppmärksamheten vid hans första sceniska framställning här. Hvad vi tycka oss finna är emellertid, att en grund för denne konstnärs nobla och intelligenta konstnärlighet kan sökas så långt tillbaka, att denna kan sägas medfödd och uppvuxen med honom, att han re dan i sin samhällsställning haft en häfstång till hans upplyftande på konstens höjder.

Francesco d'Andrade är född i Lissabon, son af en framstående jurist och f. d. guvernör i en portugisisk provins. Af fadern var han också bestämd för den juridiska banan och hade redan efter afslutade universitetsstudier börjat praktisera å densamma, då han bestämde sig för att blifva sångare ex professo. Hur han kommit att fatta en sådan kärlek till konsten och tea tern förklarar han sjelf. Hans far var delegare i en teateraffär, hvilken slutligen öfvertogs af denne ensam. Den unge d'Andrade kunde ej slita sig från teatern utan tillbragte vanligen sina qvällar der med det resultat, att han snart kunde utantill hvarenda pjes som gafs der, så till text som musik. På sällskapsspektakler fick han sedan pröfva sin framställningsförmåga och beslöt, efter den framgång han skördade som amatör, att på allvar egna sig åt den sceniska konsten, hvartill han också råddes af flere fackmän. I april 1881 lemnade han så hemlandet och styrde kosan till Italien för idkande af sångstudier. Han tog här undervisning först af den förr berömde tenorsångaren Miraglia, sedan af den utmärkte barytonisten och sånglärare Ronconi samt debuterade d. 23 dec. 1882 i San Remo som Amonasro i Verdis »Aida». Studierna fortsattes vidare med mycken ifver, och redan året derpå begaf sig sångaren ut på konstresor med en större italiensk operatrupp och vann mycket bifall hvar han uppträdde, såväl i Italien som i Spanien och Portugal, dit turnéen utsträcktes. Hr d'Andrade uppträdde sedan i Ryssland och för första gången i London sommaren 1885 på Covent-Garden-teatern, der han sedan hvarje år varit engagerad vid italienska operan. På Kroll-teatern i Berlin sjöng d'Andrade första gången i april 1889 som medlem af den ypperliga italienska trupp, hvilken under ledning af sgr. Arditi då började gästa der. Det var som Figaro i »Barberaren» han här gjorde sin debut vid sidan af den utmärkte tenoren Ravelli såsom Almaviva och den omtyckta, bekanta Marie van Zandt i Rosinas parti. Den kritiska Allgem. Musikzeit. yttrar då om sångaren: »Ny såsom Figaro var hr d'Andrade, en bariton med lika så mycken kraft, fyllighet och välljud i rösten, som talang i sitt spel. Hans prestation var alldeles förträfflig och åhörarne rigtade med rätta all sin sympati åt denna för operasällskapet nyvunna kraft». Kommissionsrådet Engel, Kroll-teaterns ledare, skyndade också att engagera honom på nytt från 15 aug. till 16 sept. Under loppet af 31 dagar sjöng nu herr d'Andrade 17 gånger utan att det inverkade menligt på hans röst eller framställning. Såsom ett intyg om konstnärens mångsidighet kunna vi nämna, att hans repertoar omfattar operor af så till stilen skilda komponister som Bellini, Bizet, Donizetti, Gounod, Herold, Massenet, Meyerbeer, Mozart, Ponchielli, Rossini, Verdi och Wagner. Af de tyska recensenterna erkännes på det amplaste hans förträffliga uppfattning och utförande af alla sina roler, endast som »Tell» vinner han ej odelad beundran, emedan han hos den schweitziske patrioten mer tecknar revolutionären än den hederlige landtmannen, som slutligen af Gesslers tyranni drifves till hämnden och befrielseverket. Få sceniska sångare torde med sådan samvetsgrannhet söka att lösa sin uppgift, som hr d'Andrade. Efter hans egen uppgift nedlägger han ett mycket grundligt studium på hela den opera, hvari han har att utföra ett nytt parti, så att när han derefter går att instudera detta han är fullt förtrogen med alla roler och situationer i pjesen. Då han sedan noggrant följer sin grundsats att låta sången varda en musikalisk-deklamatorisk omklädnad af texten utan att uppoffra denna för en sann deklamation motstridande sångeffekter, så är det fördelaktiga och stora intrycket af herr d'Andrades framställning lätt förklarligt.

Det är oss en stor konstnjutning att ha fått göra bekantskap med denne utmärkte artist, och detta, ovanligt för oss hittills, medan han ännu står på höjden af sitt konstnärskap och i sin bästa mannaålder. Vi hoppas att han skall finna sig så väl uppskattad här, att detta hans gästspel, som nu måste blifva kort, må efterföljas af förnyade sådana under kommande år.

Meyerbeer och Scribe.

Meyerbeer hade just slutat partituret till »Hugenotterna». Han var emellertid missnöjd med åtskilligt deri och satt en lång stund stilla och fundersam med partituret framför sig, i det han i tankarna genomgick de olika scenerna och litet emellan bedröfvad skakade på hufvudet. Han ville icke för någon del låta arbetet uppföras i det skick det nu befann sig och beslöt sig slutligen för att företaga en grundlig omarbetning. Han stoppade häftet i fickan och körde till slottet Méricourt, der Scribe, som författat libretton till »Hugenotterna», höll på med sin roman Maurice.

Scribe mottog sin gäst med en lätt anstrykning af otålighet. Han kände Meyerbeer sedan gammalt och anade hvad som förestod honom.

Meyerbeer gick rakt på saken: »Jag kommer för att tala med dig om Hugenotterna. Vi blifva tvungna att företaga en liten ändring. Den här akten slutar icke med nog effekt. Vi få lof att afsluta den med en sextett.»

»Omöjligt, i så fall måste jag omarbeta allt sammans.»

Meyerbeer ryckte på axlarna.

»Det gör mig ondt, Scribe, men det finnes ingen annan utväg. Jag måste hafva sextetten. Jag har noga öfvervägt saken; och du skall säkert ge mig rätt i, att det är bättre att omarbeta en del, än att hela operan kommer att göra fiasko.»

Scribe omarbetade äfven det omtalade stället och anbragte sextetten, der Meyerbeer önskat.

Ett år gick, och så kom Meyerbeer åter till Scribe.

»Den der sextetten duger ty värr icke, jag har läst igenom arbetet flere gånger och kommit till den öfvertygelsen, att en enkel romans skall göra större effekt. Du måste sätta in en romans i stället för sextetten.»

Scribe uppfylde efter några invändningar äfven denna begäran, strök sextetten och satte in en romans.

Meyerbeer tycktes nu belåten, men detta varade icke länge. Ett halft år senare gjorde han åter en vallfärd ut till slottet Méricourt.

»Blif inte ond, käre Scribe, att jag ännu en gång besvärar med det ohjelpliga stället i Hugenotterna. Vi måste ändra det litet.»

»Men på det här sättet bli vi ju aldrig färdiga», sade Scribe.

»Den här gången är det bara en obetydlighet det är frågan om», sade Meyerbeer urskuldande. »Jag hörde nyligen, då jag var ute och promenerade en näktergal slå sina drillar. Plötsligt stämmer en vaktel in, och det gaf mig en utmärkt idé till en

duett, som vi ska' sätta in i stället för romansen».

Suckande och motvilligt rättar sig Scribe efter kompositörens begäran. Duetten är snart skrifven, men Scribe känner sig derför icke säker på, att det nu var slut med Meyerbeers fordringar.

Ett år förflyter åter. Meyerbeer filar och polerar sina Hugenotter och besluter sig ändtligen att låta repetitionerna börja.

Operan hade redan repeterats sju gånger och för hvar gång blef kompositören allt oroligare, och den åttonde gången, när man kommer till det så många gånger omarbetade stället, utbrister han till Scribe, som öfvervar repetitionen:

»Käre, gamle vän, hur har du kunnat komma på den idén att sluta akten med en duett? Det är då riktigt vanvettigt».

Scribe stirrade förvånad på kompositören och utbrast slutligen:

»Men hvad i Herrans namn går åt dig Meyerbeer? Kommer du verkligen icke ihåg, att duetten var din idé, icke min?»

»Visst icke», påstår Meyerbeer tvärsäkert.

»Minns du då inte näktergalen och vakteln, som gåfvo dig idén till den fördömda duetten?»

Emellertid höll Meyerbeer fast, att duetten skulle skämma bort operan. Då Scribe icke visade sig hågad att göra några nya förändringar, inställdes repetitionerna. Meyerbeer återtog sin opera och började åter att fundera på det förargliga stället. Slutligen trodde han sig hafva funnit en lösning och begaf sig åter till slottet Méricourt.

Men Scribe var sjuk, och läkarne hade på det strängaste förbjudit honom all literär sysselsättning; han var således ur stånd att göra Meyerbeer till viljes, och denne måste efter många och långa funderingar för och emot till sist besluta sig för att låta stället vara sådant det varit från början.

Hvilken effekt förändringarna skulle hafva åstadkommit är icke lätt att säga; men att »Hugenotterna» i alla händelser gjort lycka, särskildt i Paris, kan man finna deraf, att operan upplefvat öfver 500 föreställningar.

Ur Otto Lindblads lif.

Under en fotresa i Skåne sommaren 1848 — berättar den kända signaturen A. B. S. — hade vi omsider anländt till trakten af den vackra Tjörnarps sjö samt efter inbjudning slagit oss ned på gården Åkarp, der ett krigsråd G. bodde med sin familj. Detta ställe var ej långt från Mellby, der Otto Lindblad sedan ett par år bestyrde som »klockarfar». Krigsrådet hade en dotter, som skulle informeras i musik; Lindblad var hennes lärare och kom ofta till Åkarp.

Vid ett sådant tillfälle hade umgängeskretsen vidgats med några ungdomar från Lund, två studenter och två damer, alla syskon och dertill genommusikaliska, glada samt till håg och strupe fulla af sång.

Att Lindblad nu var i sitt esse behöfver väl knappt sägas. Det ena sångstycket aflöste det andra och trots den omgifvande djupa bokskogen, hade tonerna, burna af ryktet, klingat äfven grannarne på Maglö herresäte i öronen. En skön eftermiddag sutto vi alla nyss församlade kring kaffebordet, då i det samma en ung dam till häst samt med vajande plym i hatten sprängde upp på gården. Hennes ärende, att »stöta på» främlingarne till ett besök å Maglö, var lika snart framfördt som bifallet. Knappt hade fröken från Maglö emellertid åter begifvit sig på hemvägen, förr än de påstötta började en rådplägning om sättet för det beramade besöket, och hvilken på Lindblads förslag — dels för att öfverraska och dels för att njuta af sommarnattens poesi — slutade med att besöket skulle ske först sedan solen gått ned och då under form af serenad.

Snart började aftonens ljumma vindar skalkas med blommorna, julisolen sjönk så vackert lofvande bakom skogens toppar, och när så natten kom smygande med tysta och varsamma fjät öfver näjden, snurrade en lång höstvagn och bäddad med nyslaget hö framför verandan för att mottaga det der väntande sångarlaget.

En klatsch, upprepad af ekot från skogen, satte tåget i gång. Färden, som väl i sig sjelf ej var lång — den gälde blott 1/4 mil — blef det emellertid nu, ty för hvarje liten kärlekslåga, och de voro många, som lysmasken nyss hade tändt på den fuktiga skogsbottnen, skulle Lindblad dröja en stund och råkade dervid ibland att blifva gäckad, när här och der ett stycke ruttet trä låg och lyste i kapp med masken. Och likaså gjordes uppehåll, när inne i skogen en öppen ängsbit passerades och elfvor — föreställda af det uppstigande sommartöcknet — der höllo på att dansa. Lindblad följde så lifligt med det vackra fenomenet, till dess han slutligen tyckte att de nattliga féerna slogo sig ned i höet bredvid oss. Midnattstimmen var derför inne, när vi hunno fram till Maglö. Tysta stego vi ur vagnen och smögo som tjufvar genom trädgården och stodo så vid slottet, under fönstren till värdfolkets våning.

Situationen i öfrigt så väl här som under färden torde emellertid tydligast framstå för läsaren, när vi här återgifva sången, som nu uppstämdes:

Öfver skogen, öfver sjön
Du din slöja sänker,
Milda skymning, och till bön
Du denna stund oss skänker.
Allt är stilla, ej ett ljud
Genom rymden sväfvar.
Jorden lik en lycklig brud,
Ack, blott af längtan bäfvar.
Dock, hvad qval, o hjerta!
I en stund som denna,
Ack, är all fröjd, som menskor känna,
Blott en salig smärta?

Att Otto Lindblad valde just detta stycke af A. F. Lindblad för serenaden var måhända för dess varma skildring af den för tillfället i naturen rådande stämning, men kanske ock såsom en gärd af erkännande åt sin store samtida namne, ty Otto Lindblad, som till och med efter sin bortgång haft vedersakare bland tonsättare, var sjelf minst af allt besvärad af afundsjuka.

När sången hade tystnat, öppnades ett fönster i öfre våningen af en len hand, och ned öfver våra hufvud gled en stor näfverkorg, hängande på ett snöre och fyld med smultron. Då korgen så i en hast blifvit tömd, låg en biljett på dess botten, och med knapp nöd utreddes dess korta innehåll: »Men sångfåglarna?» Lindblad förstod piken och så följde;

Sångfåglarna tänkte bygga sitt näste;
I lugn och frid, så trodde väl de fleste!
Kom så en korp byggmästar blef,
Och såg sig om, de små fördref,
Mot hans skrän sångfågelns stämma var så matt.

De flyktade sedan åt skilda håll:
Och sjunga väl ännu ibland.
Men hör huru sången då klingar i moll
Sin längtan på lummiga strand.
Fågeln fick ingen tro
På en vänsäll ro;
Nu sitter han sorgsen vid ensligt bo,
När aftonen skymmer! *

När vi sent påföljande dag vaknade på Åkarp och blickade genom fönstret funno vi ett ekipage från Maglö der utanför, och väntande för vår räkning. Vi klädde oss hastigt och foro dit. Allt hvad orten hade utmärkt i musikväg var naturligtvis nu församladt på Maglö, der ock mycket musik exeqverades; men glanspunkten var dock, när Lindblads elev från Åkarp, en femtonårig fager mö, ställde sig vid pianot, der läraren förut hade satt sig till ackompagnement, och med hänförande röst sjöng den af honom till ord och musik diktade »Aningen»:

Ängel, säg mig hvem du är,
Som så vackert hviska plär!
I min barm, hvarthän jag går,
Du allt jemt invid mig står.

Såsom samtalsämne mellan musiknumren utlades med variationer i synnerhet den flydda nattens serenad och den derunder så mystiskt nedfirade korgen med smultron; men med å propos af dessa senare kom ock en sägen om gården på tal.

Den sedan några år tillbaka aflidne familjfadern här, general W., som föga förstod sig på landtbruk, då han mottog Maglö, hade ej häller haft särdeles

* »Sångfåglarne» var, som bekant, Otto Lindblads sista skapelse i Lund.

höga tankar om stället och skulle förklarat, att han köpt det endast för dess i mängd växande skogssmultron och liljekonvaljer, beklagande dock, att de senare måste för de kalla vårarnes skull plockas med vantar.

Ett decennium eller mer efter vårt här njutna angenäma sommarnöje gjorde vi åter ett besök i orten, men då hade den lyriska stämningen der förstummats. Otto Lindblad hade blifvit nedlagd på den sjukbädd, från hvilken han aldrig mer skulle uppstå.

Hans fantasi var liflig nu som förr, men dess värre lät den sig ej längre tygla, utan yrade. Poesiens fé syntes dock äfven under detta sorgliga skede troget stå vid hans sida, ty i stället för de mörka bilder, som yrande patienter annars vanligen anfäktas af, lät hon tonskaldens öga skåda idel ljusa. Så syntes honom hvitklädda småflickor och bevingade änglar om hvarandra under natten leka kring hans sjukläger, medan de om dagen på de sköna boklöfven, som sträckte sina silkesfransar intill hans fönster, hoppade och dansade i luftiga kretsar, till dess de slutligen förde hans ande med sig

— — — — »till högre zoner
Från en jord så mörk och trång.»

Adelina Pattis teater å Craig-y-nos.

I Le Figaro har dess engelske korrespondent T. Johnson lemnat en skildring af den teater som Adelina Patti, enligt hvad vi förut omtalat, inrättat å sitt i Wales belägna slott Craig-y-nos. I detta praktfullt inredda slott brukar divan slå sig till ro några månader hvarje år för att hvila ut från sina långa resor i gamla och nya verldens Ursprungligen var stället endast ett enkelt jagtslott, men det har nu förvandlats till ett furstligt palats, hvars värdfolk utöfvar gästfrihet i den mest storslagna stil. Johnsons skildring lyder:

På Craig-y-nos är det i dagarne fullt upp med gäster, ty en inbjudning dit är mycket eftertraktad. Bland andra som för närvarande befinna sig där äro spanske ambassadören markis de Casa Iglesia, baron och baronessan Reuter, grefve Fontana de Lisle, Levy Lawson, egare af Daily Telegraph, m. fl. och man ditväntar fursten af Battenberg. Ett 70-tal gäster bor för närvarande å slottet, och för föreställningen den 8 aug. medförde ett extratåg från Swansea ett par hundra åskådare, hvilka vid midnatt lemnade slottet likaledes med extratåg och på herr och fru Nicolinis bekostnad. Bland andra inbjudna gäster var den bekanta sånglärarinnan fru Marchesi i Paris, som dock var hindrad att komma.

Det synes som om ingenting vore för dyrt för Craig-y-nos' egare då det gäller att göra vistelsen der angenäm för gästerna, hvilkas alla önskningar man söker gissa.

Teaterföreställningarna voro två. Den första egde rum redan onsdagen den 4 aug., då första akten ur »Traviata» gafs, med fru Patti som Violetta, samt trädgårdsscenen ur »Faust», med Patti som Margareta, hr Nicolini som Faust och hr Novara som Mefistofeles.

Den andra föreställningen var en matiné, som egde rum lördagen den 8 aug., med andra akten ur »Martha» och balkongscenen ur »Romeo och Julia» till program. Julia var fru Patti och Romeo hennes man, hr Nicolini.

Teatern i Craig-y-nos är inrättad fullkomligt som en stor teater. Salongen rymmer 250 åskådare, och genom en sinnrik mekanism kan dess golf höjas i samma nivå som scenen, hvarigenom, då man så önskar, en utomordentligt präktig balsal erhålles. På slaget kl. 8 gick sammetsförhänget åt sidorna, visande en fonddekoration föreställande fru Patti, körande musikens triumfvagn, medan hr William Terris, en af Englands främsta skådespelare, framsade en prolog.

Det torde vara öfverflödigt att nämna att hr Terris mottogs med starkt bifall när han erinrade om alla de välgerningar som den goda fén bevisat landet, huru hon lindrat dess lidanden och kommit nöden att bli något okändt i Swanseas dal. När fru Patti själf med hr Lely som en duktig motspelare utförde den bekanta första akten ur »Traviata» och jemte sin man tolkade andra akten af Gounods mästerverk kände entusiasmen inga gränser.

Om fru Patti är intet att säga; hennes talang är oföränderlig. Men rörande hr Nicolini frågar man sig med allmän och berättigad förvåning hvarför han, under en tid som lider särskild brist på framstående tenorer, öfvergifvit ett fält hvarpå han ännu skulle kunna vara den främste. Men jagten och fisket ha uteslutande tagit den lysande konstnärens tid och intressen i anspråk, och rampskenet har fått vika för solen.

Kl. 1/2 11 slutade föreställningarna, hvarefter i slottets vinterträdgård en splendid supé serverades för samtliga inbjudna, som sedan i ett dussin omnibusar fördes till jernvägsstationen. Londontidningarna hade till premièren skickat en riktig här af reporters till Craig-y-nos, ty denna föreställning betraktades med rätta som ett verkligt événement.

Dylika fester kunna endast suveräner eller konstnärer af sådan rang som egarne till Craig-y-nos anordna. Men olyckligtvis äro sådana konstnärer mycket sällsynta, och ännu mera sällsynt är det att de äro benägna att uppoffra så ofantliga summor för att roa sina vänner. (D. N.)

Ett par "divor" i förra seklet.

En af förra århundradets största, men också mest demoniska sångerskor var *Francesca Cuzzoni*. Hon var född omkring år 1700 i Parma och blef hastigt berömd. Hon egde en ljus, mycket välljudande och sällsamt böjlig röst, en äkta sopran, som rörde sig från ettstrukna till trestrukna C. Liksom vi hafva Patti och Sembrich, så hade man på den tiden Cuzzoni.

Men lika skön som hennes röst var, lika demonisk var hennes själ och lika ful hennes kropp. Vissa mindre vackra egenskaper utmärkte henne äfven, såsom girighet, afundsjuka och osedlighet. Motsatsen mellan henne såsom menniska och konstnär förblef städse en olöst gåta.

Heidegger, direktör vid den af Händel ledda operan i London, afslöt ett engagement med denna dam och betalade henne 4,500 kr. — en på den tiden betydlig summa — i förskott. Hon skulle kreera titelrollen i Händels nya opera »Otto», men man väntade förgäfves på henne. Den sjelfrådiga primadonnan blef helt trankilt borta och gaf icke det minsta lifstecken ifrån sig. För att emellertid fånga den sällsamma fogeln skaffade man sig ett lockbete i en ung, vacker man vid namn Sandoni, bekant som klavér- och orgelspelare, och listen lyckades. Hon intogs af en häftig passion för denne, och innan hon hunnit till London, var hon redan gift med Sandoni, som uppenbarligen tagit henne för penningarnes skull. Men denna fördel skulle bli honom ganska dyrköpt. Hans demoniska hustru hade inom kort till den grad gjort sig till herre öfver sin mans vilja och tankar, att han var hennes undergifne slaf.

Då Cuzzoni kom till London, hade hennes rykte som Italiens största sångerska gått före henne. Händel kände henne ej personligen, men deras bekantskap skulle stiftas på ett ganska tragikomiskt sätt. I Händels opera »Otto» skulle hon spela Theophone, en grekisk prinsessa, som drager från Konstantinopel till Rom för att hålla bröllop med den tyske kejsaren Otto, hvilken hon endast kände genom ett porträtt. På vägen uppsnappas hon emellertid af Ottos fiende, prins Adalbert af Lombardiet, hvilken med maktspråk vill göra henne till sin gemål. Hon ryser för den henne motbjudande och främmande mannen, som ej alls liknar det porträtt hon sett af sin brudgum, och hon ger sin förtviflan luft i den berömda arian: »Falska bild, som mig bedrog!» Denna aria är full af uttryck och skönhet och den lämpar sig synnerligen för en stor sångerska. Men när Händel kom till Cuzzoni med a rian, så ville hon ej sjunga den. Den aria, med hvilken hon skulle presentera sig för publiken, skulle vara af

ett helt annat slag, och detta var för resten en sak, hvaröfver hon sjelf ville bestämma. Hennes trots och vägran gjorde Händel alldeles utom sig. »Att ni är en riktig djäfvul, det vet jag, men ni vet kanske icke att ni har med en ännu värre att göra!» Med dessa ord tog han henne om lifvet, lyfte upp henne och höll henne, skälfvande af raseri, utanför det öppna fönstret till det rum, der de befunno sig. I sin dödsångest började hon att skrika, men lofvade på samma gång att göra allt hvad han ville. På detta sätt blef denna sångerska, som annars var ett plågoris för alla kapellmästare, sjelfva lydigheten inför Händel. Ja, de blefvo så goda vänner, att Händel komponerade tre nya sånger och en ny scen till hennes recettföreställningar. Äfven publiken firade henne på allt sätt. Bland den väldiga skara, som strömmade samman på hennes recettafton, funnos adelsmän, som betalt sina biljetter med ända till 1,000 kronor stycket.

Emellertid fogade det sig så, att en medtäflarinna till Cuzzoni snart uppträdde, den likaledes italienska och likaledes berömda primadonan *Faustina Bordoni*, gift med den italieniserade tysken Hasse, en på sin tid mycket berömd operakompositör och kapellmästare vid det lysande hofvet i Dresden. Den sköna och med en underbar röst begåfvade Faustina afgudades af publiken, och hennes man såg i henne den mest glänsande bärarinna af hans patetiska operapartier. Under hela 30 år beherskade detta par operan i Dresden. Redan under åren 1718 till 1720 var Faustina så berömd i denna stad, att man der preglade en medalj öfver henne. Hon blef nu, ett år efter Cuzzoni, engagerad i London.

För vissa roller, exempelvis »Kleopatra», passade uppenbarligen icke den fula Cuzzoni, och då dessutom hennes girighet och misshandlingar af sin man blifvit allmänt kända, så förvånar det icke, att en jemförelse mellan henne och Faustina Hasse-Bordoni kunde bli ödesdiger nog för den förra.

(Forts.)

Musikpressen.

På Abraham Lundquists förlag ha följande nyheter utkommit:

För piano 2 händ:

Czibulka, Alphonse: *Songe d'amour après le bal*, Intermezzo op. 356. Pris 1 kr.

Marsch-Album. Pris kr. 1, 50;

Holtz, Victor: *For you*, hambopolska. Pr. 50 öre; — *Internationel Gymnastik*, fest-marsch. Pr. 50 öre;

Wejdling, Henning, R. *Brudparet fram*, bröllopsmarsch. Pr. 1 kr.; — *Rosenknoppen*, mazurka, tillegn. frökeu Signe R. Pr. 50 öre;

Spansk canzonetta, utförd å Victoria-teatern af Blanche Lescaut. Pr. 75 öre;

Ivanovici, I: *Incognito*, vals. Pr. 1 krona;

För violin och piano:

Herman, Ad. *Mefistofeles*, de A. Boïto, fantaisie dramatique; Pr. 2 kr.

För en röst med piano:

Loewe, G. *Elfkungen*, ballad. (N:o 8 i samlingen »Från consertsalen och salongen», solosånger och duetter). Pr. 1 kr. (a—g).

Förster, Alban: »Din kärlek allena är i verlden mitt allt» (N:o 46 Baritonisten). Pr. 50 öre (d—f el. a).

Righini: Aria ur »Det befriade Jerusalem» (N:o 19 Bassångarens reportoar, 2:a samlingen). Pr. 75 öre (d—e).

Bergdahl, Gustaf: *Sångbok* för skolan och hemmet, en samling af 100 en- och tvåstämmiga sånger. Häft 1 inneh. 50 sånger. Pris 50 öre. Textbok dertill 25 öre.

På Carl Warmuths förlag, Christiania, har utkommit:

för piano 2 händ.:

Carreño, Teresa: »*Mi Teresita*», Petite valse;

för piano 4 händ:

Mörck, Ulla: *Valser*, op. 1. Pris kr. 1,50;

för violin och piano:

Halvorsen, Johan: *Suite*, Victor Ekroos gewidmet; Pris kr. 3;

sånger för en röst med piano:

Beckman, Bror: »*I kammaren sitter kaplanens vif*», för mezzosopran eller baryton; (g—g eller a-fiss) tillegn. operasångaren C. F. Lundqvist. Pris 1 krona.

Halvorsen, Johan: *Zwei Gesänge.* N:o 1 Bettlerliebe (h—giss), N:o 2 Verfehlte Liebe, Verfehltes Leben (c—e).

Lago: *Drei Lieder*, op. 44. N:o 1 *Lied* (e—g). Pris mk 0,50; N:o 2 *Wunsch*, (c—fiss). Pris mk. 0,80; N:o 3 *Gruss (Hilsen)* (d—fiss.) Pris: mk 0,80. — Komplett: mk. 1,25.

Warmuth, Carl: *Vidste du hvor hjertet skjælver*, romans; op. 5, för sopr. el. ten. (ciss—a), mezzosopr. (h—g), alt el. baryton (a—fiss) eller med ackomp. af liten orkester (Partition M. 1,50, Parties d'Orchestre M. 3.)

Af Lundqvistska hofmusikhandelns nya förlagsartiklar intager samlingen af marscher främsta rummet så till värde som omfång (32 notsidor). Innehållet i detta album är följande: Kröningsmarsch ur »Profeten» (Meyerbeer), Soldatkör och marsch ur »Faust» (Gounod). Marsch och Kör ur 4:e akt. af »Carmen» (Bizet), Kröningsmarsch ur »Die Folkunger» (Edm. Kretschmer), »Eriksgangen» ur sistnämnda opera, »Marsch af Skildvakten» (Reinecke), Marsch ur »Tannhäuser» (Wagner), Bröllopsmarsch ur »En Midsommarnattsdröm» (Mendelssohn»), Rakoczy-Marschen, Turkisk marsch (Beethoven). Det billiga priset på detta innehållsrika album låter förklara sig deraf, att det, såsom man ser utaf marschernas namn i häftet, ursprungligen är danskt förlag, öfvertaget för Sverige. Som man ser är innehållet bekanta saker utom Kretschmers och Reineckes kompositioner. Den förres »Eriksgang» är betecknad »alla marcia» och går i $^3/_4$ takt. Reineckes marsch är försedd med ord (af «kör och »kaptenen») om krigarns muntra lif.

Henning R. Wejdling är ett nytt svenskt komponistnamn, som lär tillhöra en ung man, hvilken studerat till organistexamen. Såväl den rätt stätliga »bröllopsmarschen» (om 6 sidd., försedd med 2 trior) som den nätta, dansanta »mazurkan» röjer en begåfning, som, ehuru icke synnerligen originel, dock höjer sig öfver det mera alldagliga, synnerligen hvad vår dansmusik beträffar. Utom den spanska Conzonettan, med känd spansk karaktär, äro öfriga nyheter för piano af förut bekanta och till sin stil kända tonsättare.

Mefistofeles-fantasien fordrar för båda instrumenten öfvade spelare men kan dock räknas till endast medelsvår musik.

Af sångerna står arian af Righini (1756—1812) främst, tillhörig den gammalklassiska stilen och bortåt 100 år gammal (operans kompositionsår uppgifves vara 1802). Af det ofvan angifna omfånget synes att det fordras en ordentlig bas för utförandet, hvilket för öfrigt ej kräfver större förmåga är dilettantens. En tämligen gammal sång är äfven »Elfkungen» af Loewe. (Joh. Carl, Gottfr. Löwe — så stafvas namnet vanligen — 1796—1869). Den tyske komponisten är mycket bekant särskildt för sina ballader, och bland dem är äfven denna af värde, ehuru underlägsen Schuberts »Erlkönig». Dissonansen mellan ciss och d. som tolkar gossens förskräckelse i Löwes ballad, stöter örat väl mycket.

Sången af Förster påminner om Abts eller Nesslers romansstil. Komponisten, hofkapellmästare i Neustrelitz (f. 1849) har gjort sig bekant genom omtyckta piano- och sångkompositioner, operaverk, etc. — Sångboken af Bergdahl innehåller en väl vald samling i god sättning. Flere, om ej alla, af de enstämmiga sångerna kunde mycket väl ha försetts med sekundstämma, då ju i alla fall en hvar kan sjungas unisont med användande af endast melodistämman.

Af de norska förlagsartiklarne tager Halvorsens »Suite» redan som den omfångsrikaste vår uppmärksamhet först

i anspråk. Denna 24 sidor starka tonsättning innehåller: 1. Introduktion (g moll-dur), 2. Melodie (h moll), 3. Scherzo (g-c dur), 4. Finale (g moll, och är af framstående värde så väl i afseende på uppfinning som utarbetning. Stycket fordrar goda förmågor för ut. förandet och synnerligast i violinstämman med dess dubbelgrepp af oktaver, sexter, större brutna ackord, kromatiska och andra skalpassager etc. Samme tonsättares sånger, ehuru enklare, visa samma goda egenskaper som suiten och förtjena att uppmärksammas af sångens idkare.

Två svenska komponisters namn finna vi på de af hr Warmuth utgifna sångverken: Lago, den bekanta signaturen, och Bror Beckman. Lagos tre sånger, be båda första med tysk, den sista med tysk och norsk text, äro skrifna med tonsättarens kända talang och äro ganska anslående med vacker uttrycksfull melodi och ett väl harmoniseradt ackompagnement, som emellertid här och hvar företer oväntade och som man tycker något sökta vändningar. Detsamma kan sägas om den unge tonsättaren Beckmans något utförliga sång (8 sidor) till text ur »Vår Daniel» af Edv. Fredin, äfven i tysk öfversättning. Särdeles vacker är här mellansatsen, som börjar med »Vyssa, vyssa liten kind», hvilka ord dock förefalla något besynnerliga, då »kind» här måste vara det tyska (se tyska texten) och ej det svenska ordet. »Vyssa» bör ock i stället heta »vyss». Riktigare borde dikten lyda: »Vyss, vyss gossen min»; ordet »kind» till rim mot »vind» är något sökt. Å sidan 6, tredje takten från sista radens slut är ett bjert dissonerande hess, som torde böra vara ett h.

I Carl Warmuts sång sid. 5 tredje takten uppifrån bör också ett g tydligt vara e (oktavtremolo). Denna sång, på titelbladet försedd med tonsättaren-förläggarens porträtt, är ganska välklingande med sin om folkvisan påminnande karaktär. — Om de små fyrhändiga valsernas tonsättarinna är svensk känna vi ej, men hålla det för troligt att döma efter namnet. Fru Carreños salonsvals »Mi Teresita» är oss bekant från den berömda pianistens konserterande här. Titelbladet är försedt med ett vackert träsnitt-porträtt af den berömda konstnärinnan. Valsen tillhör en samling »Danser», komponerade för hennes dotter, och är försedd med tillegnan: »à ma fille chérie Teresita».

Mängden af de musikalier vi denna gång haft att anmäla har nödgat oss att endast helt kort yttra oss om de ras innehåll.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. Operan. Sept. 16. Verdi: *Aida*, (Radames: hr Danckwardt). — 17. Donizetti: *Regementets dotter*. Mascagni: *På Sicilien*. — 18. Gounod: *Faust*, (Faust: hr Ödmann). — 19. Rossini: *Barberaren i Sevilla*, (Rosina: fru Sigrid Arnoldson; Marcellina: fru Strandberg; grefve Almaviva, Bartholo, Figaro, don Bazil: hrr Strandberg, Strömberg, Rundberg, Johanson). — 20. Bizet: *Carmen*, (Carmen, Don José, Moralés: fru Edling, hr Ödmann, hr Hagerberg). — 22. Verdi: *Den vilseförda*, (Violetta: fru Arnoldson). — 23, 25 28, 30. Mozart: *Don Juan*, (Don Juan: hr Francesco d'Andrade, 1:sta upptr.; donna Anna: fröken Aug. Noack, 1:a debut; d. Elvira, Zerlina: fruar Östberg, Edling; guvernören, Leporello, don Octavio, Mazetto: hrr Sellergren, Nygren, Strandberg, Grafström). — 24. *En midsommarnattsdröm* af Shakespeare, musik af Mendelssohn, (100:de gången). — 27, 29. *Elfjungfrun*, skådespel i 5 akt. af J. L. Heiberg, musik kompon. el. arr. efter folkmelodier af Fr. Kuhlau.

Vasa-Teatern. Sept. 15—30. *Adam och Eva.* (25 sept. 25:te ggn.)

Djurgårds-Teatern. Sept. 15—30. *Fru Venus.* (21 sept. 25:te ggn.)

Hasselbacken. Sept. 17. *Konsert* af Typografkören och gardenas musikkårer.

Sigrid Arnoldsons förlängda gästspel gaf oss tillfälle att få höra henne i »Barberaren» som Rosina, den rol som väl intager främsta rummet på hennes repertoar, likasom den var hennes första, det steg som förde henne fram i »divornas» led. Hur barnsligt täck än hennes »Mignon» är, hur väl genomtänkt och slutligen gripande hennes framställning af Violetta, öfverglänser hon sig sjelf som Rosina med sin förtjusande skalkaktighet, sin brillanta sång, hvilken i denna opera får göra sig fullt gällande så att rösten förefaller mycket större än i de föregående partierna. Maestro Rossini var ock en karl med smak, som till den lätta lekande sången i »Barberaren» viste att skrifva ett lika beskaffadt ackompagnement utan öfverlastning af basuner, trummor och pukor. Till och med målningen af ovädret med åska och regn är graciös. Mot bakgrunden af denna moderata orkester gjorde fru Arnoldsons koloraturparti en ypperlig effekt. Emellertid gåfvo äfven de i operan inlagda effektnumren: skuggvalsen i »Dinora» och Venzanos vals tillfälle att bevittna sångerskans högt stående konst och visa en beundransvärd koloratur af de snabbaste passager, löpningar och drillar på samma gång som en hushållning med röstmedlen, som leder till besegrande af alla svårigheter och alstrar förmåga att lämpa rösten efter alla sångrolens uttryck. Härigenom blefvo icke blott de nämnda bravurnumren utan äfven den stora arian »Una voce poco fa» med sin koloratur à la Patti, som fru Arnoldson lärt af Strakosch, verkliga mästerverk af framställning, likasom recitativen, sjungna såsom det öfriga på italienska, gåfvo en mönsterbild af musikaliskt parlando. Skulle man ha något att anmärka i fråga om fru Arnoldsons Rosina, så rör det egentligen ej denna utan hennes inlägg i rolen. Skuggarian syntes henne väl ansträngande och företedde en och annan ojämnhet, och ext asången »Fjorton år» tror jag visst att jag vore bäst belåten med att se utesluten ur Rossinis opera, så förträffligt än den föredrogs af den intagande sångerskan. Sent skall man emellertid förglömma det ideal af en Rosina, som fru Arnoldson skänkt oss, denna nobelt skalkande, förtjusande Rosina med sin klockrena, perlande sång och behag i hvarje rörelse, ja äfven i den talade svenska dialogen, som framställdes med en förträfflig deklamation, så litet än vår landsmaninna är van att tala svenska på scenen. Skörden af bifall och hyllningar var för fru Arnoldson naturligtvis ej minst denna gång. En vacker blomsterlyra, en mängd buketter, inropningar utan tal och näsduksviftningar intygade åhörarnes, och man kan ock säga åskådarnes, entusiasm. Den sista föreställningen, hvarvid fru Arnoldson uppträdde, var »Den vilseförda», då afskedet från den omtyckta sångerskan var lika hjertligt som hyllningsrikt. Operapersonalen förärade henne då en kolossal bukett af rosor, prydd med breda atlasband i de svenska färgerna och försedda med gyllene inskrifter. Buketten tillställdes sångerskan af hr Lundquist.

För uppförandet af »Barberaren» med fru Arnoldson äro vi direktör Nordquist tacksamma och äfven hr Rundberg, som genom ett hastigt inöfvande af Figaros parti gjorde operans upptagande möjligt; och förtjensten deraf ökades än mer genom att hr R. instuderat seccorecitativen i duo med Rosina på italienska. Ehuru tenor redde sig hr R. ganska bra med partiet och uppträdde i detsamma med mycken rörlighet och säkerhet. De öfriga rolinnehafvarne i operan fylla sina platser, som vi veta, ganska väl; grefven har visserligen i hr Strandberg ingen rätt lämplig representant, men sångaren öfverskyler mycket af hvad som brister grefven.

Hr d'Andrade lockar alltjemt fulla hus såsom Don Juan och skördar välförtjent bifall af rikaste slag. En sådan Don Juan-typ ha vi här aldrig hört eller sett, om ej Du Puy inför en äldre generation måhända presenterat en lika ståtlig och sydländsk Don Juan. Hr d'Andrade torde dock återgifva Mozarts hjelte med en uppfattning som svårligen kan öfverträffas. För glöden hos Zerlinas passionerade frestare, hånet mot Elvira, den förskjutna älskarinnan, trotset i döden mot guvernörens hämnande spökgestalt, lättsinnet, skämtet, lefnadslusten som brusar fram, likt den skummande champagnen, i arian »Fin chè dal vino», för allt finner sångaren och skådespelaren uttryck på ett sätt som knappt kan öfverträffas. Då dertill kommer ett fängslande yttre, en rörlighet och omvexling i mimik och åtbörder, som i hvarje ögonblick ger verklighetens lif åt framställningen, är hr d'Andrades triumf som Don Juan sjelfskrifven.

Af särskilda förträffliga och karakteristiska scener påpeka vi blott första sammanträffandet med Elvira och serenaden för henne samt det sätt hvarpå han då leder Leporellos gester, hans duett med Zerlina och hennes information i menuetten på hans bal, striden mot gästerns der och till sist den gripande slutcenen. Såsom donna Anna debuterade den danska sångerskan fröken Noack, som visade sig ega rätt goda röstmedel, hvilka dock ännu kräfva mera utbildning. En något för stark färgläggning i den vokala och dramatiska framställningen kan tillskrifvas debutantens ovana vid scenen. Fru Östberg glänste som vanligt i Elviras rol, fru Edling var en lika behaglig Zerlina som alltid, och hr Nygrens Leporello funno vi bättre än förr. Hr Strandberg sjöng Octavios aria förtjenstfullt och hans vackra stämma hördes med nöje i ensemblen. På operan har den andra af de dramatiska föreställningarna utgjorts af »Elfjungfrun» med den af Kuhlau skrifna eller arangerade musiken, som innehåller rätt vackra melodier af folkvisor etc. i körer och solosång, den senare utförd af fru W. Strandberg och hr Brag.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan. För närvarande repeteras här »Rigoletto», hvars titelrol kommer att utföras af hr d'Andrade, som i denna har ett af sina bästa partier. »Rigoletto» har icke uppförts å k. operan sedan 1883 i slutet af oktober med hr Brogi i titelrolen och fröken Ek som Gilda. I maj året förut återupptogs operan med frk. Grabow som Gilda.

Herr d'Andrade kommer att innan »Rigoletto» hinner inöfvas, sjunga Figaro i »Barberaren». »Flickan från Arles», dram af Alph. Daudet med musik af Bizet, öfversatt af Ernst Lundquist, har börjat inöfvas för att uppföras på operans dramatiska afdelning. Bizets musik, af hvilken man hört något här på konserter, är värdig »Carmens» tonsättare och innehåller många vackra saker.

Ett porträtt af Oscar Arnoldson, bröstbild i hel figur, taget efter ett mycket liknande fotografikort och förträffligt utfördt i pastell af den unge målaren Bengt Söderman, har nyligen uppsatts i k. operans stora artistfoyer. Det är en gåfva till teatern af sångarens dotter, fru Sigrid Arnoldson-Fischof.

Fru Sigrid Arnoldson-Fischhof afreste jemte sin man med aftontåget d. 24:e d:s till Kristiania, der hon dagen derpå skulle med Lindbergska sällskapet uppträda som Violetta och måndagen derpå som Rosina. Fru Arnoldson kommer sedan att åter gästa Göteborg, hvarefter hon återvänder till Stockholm, der hon möjligen åter kommer att uppträda i »Barberaren». Önskligt vore om man då finge höra herr d'Andrade såsom Figaro, en rol som han förut lär ha sjungit vid sidan af fru Arnoldson.

Musik-konservatorium. Vid innevarande hösttermins början äro 161 elever inskrifna: 91 manliga, 70 qvinliga. Nyantagna elever äro 17; aspiranter 27.

Inträdessökande voro 112: till sång och kyrkosång: 28, piano (såsom hufvudämne) 24, violin 20, orgel 18, blåsinstrument 7, kontrapunkt och instrumentation 7, pianostämning 8.

Ett nytt sångsällskap har i dessa dagar bildats i hufvudstaden. Ändamålet är att idka körsång med pianoackompagnement samt à capella, i synnerhet detta senare. Sällskapet förfogar öfver ett femtiotal unga och goda förmågor och har till sin ledare valt komponisten och kördirigenten hr Erik Åkerberg.

Under loppet af den kommande vintern skola fyra konserter gifvas, hvartill abonnementsteckning framdeles kommer att anordnas. Repetitionerna togo i fredags sin början.

Vasa-teatern. Under inöfning äro »Den sköna Helena» och »Saint Cyr», operett i 3 akter af Rud. Dellinger, komponisten till »Kapten Fracassa» som der gafs för två år sedan med rätt mycken framgång. »Den sköna Helena» gafs å denna teater senast 1888 i april och maj med fröken Anna Petterson i titelrolen.

Kammarmusiksoaréerna af Aulinska qvartetten (hrr Aulin, Sjöberg, Bergström och Carlson) taga sin början i Vetenskapsakademiens hörsal i slutet af nästa månad och bli under denna säsong 5 till antalet. Abonnement upptages hos hrr musikhandlare mot den billiga afgiften af 10 kr. för biljett nere i salen och 7 kr. 50 öre å läktaren för hela serien. Lösa biljetter för hvarje konsert betinga respektive 2 kr. 50 öre och 2 kr.

Utom arbeten af de äldre klassiska mästarne: Beethoven, Mozart, Schumann, Spohr m. fl., komma programmen att omfatta nya, här ej förut utförda arbeten af ännu lefvande tonsättare, såsom qvartetter af Goldmark och Dvôrák, qvartetter af Rubinstein och Svendsen.

Vi äro öfvertygade att dessa soaréer såsom förut komma att blifva talrikt besökta; så väl den ädla kammarmusiken, som det sedan några år tillbaka väl kända och erkända utförandet deraf genom Aulinska kvartetten ger oss visshet härom. Dessa soaréer tycka vi oss nu knappt kunna undvara bland säsongens musiknöjen.

Konsertmästare Tor Aulin och hr Emil Sjögren lära ha för afsigt att om ett par veckor konsertera i Finland, hvilket troligen kommer att ske med god framgång, då hr Aulins talang som violinvirtuos der är väl bekant.

Fröken Holmstrand och hr Edberg, hvars finska turné vi förut omtalat, gåfvo den 16:de sept. konsert i Helsingfors. »Nya Pressen» yttrar härom: »Arten af det konstnärskap som fröken Emma Holmstrand och herr Otto Edberg presterade var sådan, att salen i Brandkårshuset, der konserten gafs, godt hade kunnat vara fyld till alla platser. Den publik, som infunnit sig, kände sig emellertid tacksam. Fröken Holmstrand har en charmant stämma, stor, klingande, välskolad och ren till intonationen. Hon sjunger icke allenast vackert och sympatiskt utan dertill med ett individuelt lif, som särdeles i de franska pjeserna (Chansons ur Godards »Jocelyn» och Saint Saëns »Ascanio») kom till uttryck. Hennes konst är sålunda högt utbildad och visar hvilken förträfflig Parisskola hon genomgått. Hr Edberg åter är en baryton med omfångsrik stämma, mjukt lägre register samt behagliga, något svagare högre toner.» Konsert skulle ock gifvas der d. 24 sept.

Väntade pianovirtuoser. Innan kort lär den berömda pianisten fru *Annette von Essipoff* (-Leschetitzki) vara att åter förvänta hit. Sedan konstnärinnan första gången lät höra sig här i dec. 1881 har hon ej besökt vårt land. En annan pianist, den unga *Ilona Eibenschütz* säges också ämna konsertera här snart nog. Vi minnas hvilket uppseende hon såsom 11 årigt underbarn väckte här, då hon 1883 från 1:sta till 17:de april lät höra sig först i Berns' salong, vidare i Musikal. akademien, på Nya teatern och hotel W 6., der hon hade sin afskedskonsert. Äfven *Bernhard Stavenhagen,* en af nutidens främsta manliga pianister och bland Liszts mest omtyckta elever (f. 1862 i Greiz) väntas gifva ett par konserter här i slutet af oktober.

Karlstad. Härvarande Musiksällskap, stiftadt den 29 sept. 1890, hade den 14 sistl. sept. sitt ordinarie sammanträde, då till styrelseledamöter valdes: fruar Anna Winbergh och Maria Matton samt herrar lektor A. Dahlman (ordförande), direktör C. W. Rendahl (musikdirigent), regemetspastor A. Randel (sekreterare) och kamrer R. Ziegler (skattmästare).

Sällskapet har under året gifvit två konserter, å hvilka uppförts instrumentalmusik, solo- och ensemblesång såsom A. F. Lindblads »Om vinterqväll», Södermans »Hjertesorg» och »Andeliga sånger» m. m.

Paris. Wagners »Lohengrin» har nu ändtligen den 16:de september gått öfver Stora operans scen och gjort stort intryck. Några allvarliga demonstrationer förekommo ej, deremot skedde en mängd arresteringar af orostiftare utanför teatern, hvilka oroligheter upp-

repades vid de båda följande representationerna. Vid den fjerde var all lugnt. Tack vare polismaktens bestämda uppträdande vid detta tillfälle aflopp den stora demonstrationen utan svårare följder. Af de arresterade blefvo största delen snart satta på fri fot. Utförandet berömmes. Elsas rol utfördes behagligt af fru Rose Caron, Lohengrin förträffligt af den utmärkte tenoren van Dyck. Telramund och Ortrud representerades äfven utmärkt af mr Renaud och fru Friérens, kungen af mr Delmas. Lamoureux ledde det hela på ett sätt, som gjorde honom och den präktiga orkestern all heder. — (Sv. Musiktidn. skall i ett följande nummer återkomma till denna märkliga föreställning.)

Nya operor. På hofteatern i Kassel har uppförts en ny opera »Vineta», med text af Ernst Wolfram och musik af Reinhold Herman, hvilken gjort mycken lycka. Innehåll och handling beskrifves såsom mycket romantiska och med flere effektfulla scener af spännande intresse. Texten rör sig om den gamla vendiska staden Vineta vid kusten af Östersjön hvilken enligt sagan i 12:e århundradet sjönk i hafvet. Handlingen spelar än i denna sagostad än på en borg vid Östersjöns strand i närheten af det ställe der Vineta fyra år hundraden förut skulle ha legat. Musiken skall vara mycket melodiös, delvis särdeles karakteristisk och af stor dramatisk kraft.

I Dresden uppförde nyligen för första gången en ny opera med namnet »Lorle» af Förster och vann enstämmigt bifall. Kompositören är hofkapellmästare i Strelitz och har förut gjort sig ett ansedt namn med sina »Sånger».

En italiensk opera »Spartaco» af Pietro Plantania har gjort stor lycka å Carloteatern i Neapel samt tros kunna uppnå en längre lifstid än som vanligtvis är de italienska operorna beskärd.

Pietro Mascagni, kompositören till »Cavalleria rusticana», har nyligen besökt Milano, sysselsatt med korrekturen till partituret till sin nya opera »Amico Fritz».

Dödsfall.

Wilt, Marie, född Liebenthaler, berömd sångerska, f. 1833 i Wien, † derst. d. 24 sept. Döden förorsakades af ett hopp från fjerde våningen, och anses föranledd af obesvarad kärlek till en ung student. Länge nervsjuk hade hon sökt bot härför i d:r Holländers anstalt för nervlidande i Hacking nära Wien; reste med denne d. 23 sept. till Wien, der skildes hon från honom dagen derpå för att efter uppgift besöka en tandläkare. Man såg henne der i upprördt tillstånd samtala med en ung man, troligen den nämnde studenten; i vredesmod rusade hon sedan uppför trapporna i ett närbeläget hus och störtade sig genom ett fönster ned på gården. — Redan gift med en ingenör Wilt (sedan öfverbyggnadsråd, från hvilken hon sedan skilde sig) beslöt hon att egna sig åt sångkonsten, uppträdde på flere konserter och debuterade 1865 i Graz som Donna Anna med stor framgång, sjöng sedan i Berlin, London, Wien etc. 1877 tvang henne ett familjekontrakt att ej vidare uppträda på scenen i Wien, hvarefter hon sjöng i Leipzig, Brünn o. s. v.; Hon uppträdde dock sedan i Wien och ännu i sommar medverkade hon vid Mozartfesten i Salzburg. Fru W:s röst var en sopran af stort omfång, mycken styrka och högst välljudande. Hon skördade också hvar hon uppträdde stor framgång och mycket penningar. Ytterst sparsam, så att hon ej en gång höll sig någon tjenarinna, testmenterade hon dock för en tid sedan 150,000 kronor till studentföreningen i Graz, till hvilken den af henne tillbedde studenten hörde. Vid sin död var hon elegant klädd med juvelsmycken och ringar samt bar i sin plånbok på sig en summa af omkr. 1600 kronor.

Det hör mera ande till det enkla i tonkonsten, än till allt hvad förståndet mäktar *sammansätta.* Novalis.

Der konsten förvandlar sig till natur, der har den alltid uppnått sin högsta kulmen. Lessing.

Prenumerations-Anmälan.

Svensk Musiktidning, 11:te årgången, rekommenderar sig härmed i välvillig åtanke hos den musikaliska allmänheten. Så länge har ännu ingen Svensk Musiktidning tillkämpat sig existens, men det har ej heller kunnat ske utan uppoffring af utgifvaren. Uppoffringen för prenumeranten är ringa. För **endast 5 kronor** erhålles under året **populär lektyr i musikaliska ämnen,** biografier med **porträtter** af in- och utländska konstnärer, **Musikbilagor** af **god och lätt utförbar sång-** och **pianomusik,** (omkring 14 sidor eller mera, beroende af prenumerationen). Utom större artiklar innehåller tidningen redogörelser för **musikpressen, följetonger, notiser** m. m., och goda literära krafter kunna för tidningen påräknas. Tidningen lämpar sig för **hvarje musikaliskt hem,** som genom densamma kan följa med händelserna inom musikverlden, särskildt vår egen. Svensk Musiktidning utkommer 2 gånger i månaden (utom Juli—Aug.). Endast helårsprenumeranter erhålla musikbilagan. På tidningen prenumereras å byrån *Olofsgatan 1* (Hötorget 6), derifrån tidningen hemsändes, i bok- och musikhandeln, å tidningskontoren. **För landsorten bäst å posten.**

Ödmjukeligen

Redaktionen.

Sångare!

Den som önskar god sångundervisning, afseende vacker tonbildning och musikaliskt föredrag med godt textuttal, eller ledning vid inöfning af sångpartier, erhåller uppgift på lärare, som till moderat pris meddelar sådan, å Svensk Musiktidnings expedition, Olofsgatan 1, en trappa upp öfver gården.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öfver gården. Mottagning kl. 1/2 9—1/2 10 f. m. och 12—1 e. m.

Frans J. Huss.

Doktorinnan Zulamith Wellander-Svaneskogs Sångskola,

efter Madme Marchésis metod, för såväl herrar som damer, är åter öppnad Anmälningar mottagas kl. 11—12 f. m. samt 5—6 e. m. till 1 Okt. i n:r 6 Cardellgatan, 1 tr. upp (3:e huset från Sturegatan), samt *efter* 1 Okt. i n:r 17 Linnégaatan, 1 tr.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

43 Regeringsgatan 43.

☛ **Flyglar, Tafflar** och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

Resp. prenumeranter

härstädes, som vid instundande flyttningstid ombyta bostad, torde ha godheten med snaraste anmäla sin nya adress skriftligen till

Svensk Musiktidnings Expedition,

Olofsgatan 1.

INNEHÅLL: Francesco d'Andrade (med porträtt) — Meyerbeer och Scribe. — Ur Otto Lindblads lif. — Adelina Pattis teater å Craig-y-nos. — Ett par divor i förra seklet. — Musikpressen — Från scenen och konsertsalen. — Från In- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

Stockholm, O. L. Svanbäcks Boktryckeri-Aktiebolag, 1891.